

Grunnsyn på rus og avhengighet

Det behandlingstilbudet vi gir bygger på forsknings- og erfaringsbasert kunnskap. Ut fra en forståelse av at menneske alltid er et biologisk vesen, har et psykisk liv, er i et sosialt samspill med andre og bærer eksistensielle spørsmål, jobber vi samtidig med flere prosesser. Mange rusmiddelavhengige har også tilleggsproblemer oppstått som et resultat av rusatferd. I tillegg til direkte rusrelaterte utfordringer har denne pasientgruppen ikke-rusrelatert tilleggsproblematikk.

Vi vurderer at alle disse faktorene alene, eller sammen kan medføre at rusavhengighet oppstår og opprettholdes. Det blir da viktig å styrke de sårbare faktorene for den enkelte og fremme vekst av den enkeltes ressurser.

Vi jobber bevisst med å øke pasientens evne til å fungere bedre fysisk ved bruk av fysisk aktivitet, psykiatrisk behandling, somatisk tilsyn, hygiene-, ernæring- og kostholdsveiledning. Det er spesielt viktig da rusmiddelmisbruk ofte følges av en livsstil som leder til generell svekket helsetilstand. Gjennom rusmiddelinntak griper man direkte inn i hjernens fysiologi. Vedvarende rusmisbruk kan medføre endringer i sentralnervesystemet. Hvorvidt biologiske faktorer i seg selv bidrar til en sårbarhet i forhold til utvikling av rusmiddelavhengighet er et aktuelt spørsmål. Vi behandler medikamentelt bl.a. pasienter med samtidig rusavhengighet og hyperkinetisk lidelse ADHD/ADD. Vi behandler LAR- (legemiddelassistert rehabilitering) pasienter.

Med det psykologiske perspektivet forsøker vi å forstå og jobbe med pasientenes innsikt og ferdighet i forhold til seg selv og andre. På samme måte som for biologien kan personlighetsstruktur eller erfaring medføre sårbarhet for avhengighet. I tillegg kan rusmisbruk medføre endringer i psykisk funksjon. Rusmisbruk forstås dels som psykisk avhengighet: Personen opplever behov av rusmidlet for å kunne mestre følelser som personen har dårlig toleranse for å romme hos seg selv. Rusmidlet blir i denne sammenhengen en lindring. Et annet aspekt i forhold til psykisk avhengighet knyttes til erfaringssirkelen: Bruk av rusmidler kan lett medføre, eller komme som et utslag av manglende mestringsopplevelser, ved bruk av alternative hjelpestrategier/støtte. Et viktig element i forhold til psykisk fungering er spillet mellom kognitive funksjoner og rusmisbruk. Nevropsykologisk forståelse/utredning belyser dette. Psykologisk forståelse av hva som skjer i samspill er viktig for å kunne hjelpe pasientene å bli bevisst, og endre de rollene de har. Det relasjonelle ansees som viktig og det er på denne arena de essensielle psykiske endringene må skje. Ved terapeutisk bruk av relasjoner gis pasienten muligheter for nye psykiske erfaringer og får bygget opp sin psykiske helse.

Enkelte rusmiddelavhengiges nettverk blir over tid nesten utelukkende bestående av ruskontakter. Parallelt med utviklingen av et rusnettverk mister mange kontakten med rusfrie venner, familie, slekt og nettverk som har vært knyttet til fritid, skole og arbeid. Den rusavhengiges nettverk svekkes i forhold til sosial kompetanse til såkalt vanlige sosiale situasjoner. På bakgrunn av dette anser vi det som avgjørende for å oppnå en vellykket rehabilitering at det skjer en endring av det sosiale nettverket fra et rusnettverk til et funksjonelt nettverk som ikke preges av rusmiddelbruk. En slik endring er igjen avhengig av at pasienten utvikler funksjonelle sosiale ferdigheter. Dette for å utvikle nye forbindelser, men også for å gjenoppta kontakten med personer uten misbruk av rusmidler - venner, familie,

slekt, kollegaer og fritidsnettverk. Det er også viktig å hjelpe pasienten til å utvikle ferdigheter i å avgrense seg i forhold til sitt nettverk av rusmiddelmissbrukere.

Det eksistensielle perspektivet tar utgangspunkt i det alle mennesker har felles, uansett hva vi måtte ha av individuelle forskjeller. Uavhengig av evner og anlegg, problemer og ressurser, oppvekstvilkår og sosial bakgrunn, verdivalg og personlig tro: Vi forenes i dette at vi alle er mennesker med et grunnleggende behov for å oppleve mening, sammenheng og tilhørighet.